

BİLİM VE TEKNOLOJİ

H A B E R -
L E R <

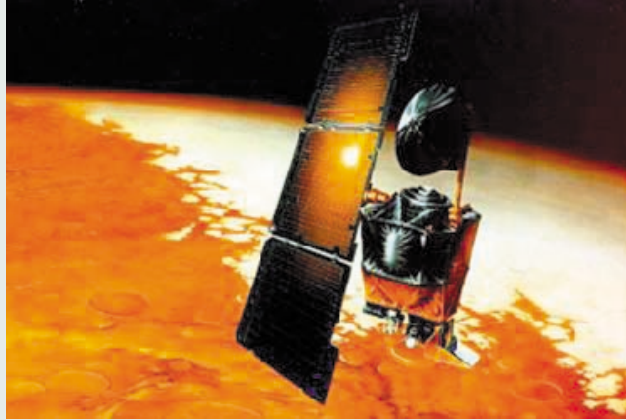
Raşit Gürdilek

NASA Mars Sondasını Yitirdi

Tam da Kongre'nin bütçesinde yaptığı kısıntılara karşı el altından bir medya kampanyası yürüttüğü sırada 125 milyon dolarlık bir Mars sondasının, yitimi, NASA için ağır bir darbe oldu. Mars çevresinde yörüngeye oturup gezegenin iklimi konusunda sürekli bilgi toplayıp Dünya'ya iletecek olan Mars Climate Orbiter aracı, 23 Eylül günü yörüngesine oturmak üzereyken kayboldu. NASA yetkilileri, aracın yörünge manevraları sırasında gezegene fazla yaklaştığını, ve büyük bir olasılıkla atmosferine girip parçalandığını ya da yandığını açıkladılar.

NASA açıklamasında yitime insan hatası, ya da bilgisayar yazılımında bir

yanlışlığın yol açmış olabileceği belirtildi. Climate Orbiter, NASA'nın son 6 yıl içinde Mars çevresinde yitirdiği ikinci uzay aracı. Buna karşın, herhalde olası eleştirileri de engelleme amacıyla NASA yetkilileri, ortalama her 26 ayda bir yeni bir sondayı

uzaya gönderdiklerini, böylesine sık bir trafikte bu gibi kazaların da istatistiksel açıdan normal olduğunu vurguluyorlar.

Yitirilen araç, gezegen çevresinde iki yıllık gözlem görevine başlamadan önce, 3 Aralık'ta güney kutbuna inmesi beklenen Mars Polar Lander aracı için bir haberleşme röle istasyonu görevi yapacaktı. Her iki projenin sorumlularından biri olan Rich Zureck'e göre kaza, kutup iniş görevini aksatmayacak. Yalnızca Dünya'ya sinyal iletim süresi uzayacağından bir ölçüde veri kaybı olabilecektir. NASA görevlisine göre asıl büyük kayıp, iklim gözlemleri görevinin suya düşmesi.

<http://www.discovery.com/news/brief1.html?ct=37eb884d>

Uzay İstasyonunun Yeni Modülü Hazır

ABD Uzay Dairesi (NASA) yetkilileri, bir yıllık bir gecikmenin ardından Ruslar tarafından Uluslararası Uzay İstasyonu için inşa edilen servis modülünün fırlatıma hazır olduğunu bildirdiler. Bir trayer büyüklüğündeki parçanın 12 Kasım'da Kazakistan'daki Baykonur Uzay Üssü'nden fırlatılması bekleniyor. Zvezda (Yıldız) adlı modül, uluslararası bir mürettebatın sürekli görev yapacağı uzay istasyonunu yeryüzünden 250 kilometre yükseklikte yörüngede tutacak komuta, kontrol ve itki sistemleriyle donatılmış bulunuyor. İstasyonun biri Amerikalılar, biri

de Ruslar tarafından yapılmış iki ayrı modülü geçen yıl sonlarında uzaya gönderilmiş ve birbirlerine kenetlenerek istasyonun ilk bölümünü oluşturmuştu. Zvezda, bu ilk birimde görev alacak astronotlar için yatakhane göre-

vi de yapacak. Ayrıca 15 yıllık "inşaat" ve faaliyet süresince istasyona malzeme taşıyacak Rus uzay araçları da bu modüle kenetlenip yüklerini boşaltacaklar. Eğer fırlatma, belirlendiği tarihte gerçekleşirse, istasyonun uzayda inşaatına Ocak ayı içinde başlanacak ve ilk mürettebat Mart ya da Nisan ayında istasyona yerleşecek. 480 ton ağırlığındaki uzay istasyonunun yapımının 2004 yılında bitmesi bekleniyor. Tüm parçaları taşınması için Amerikalılar ve Ruslar toplam 42 sefer gerçekleştirecekler.

<http://www.discovery.com/news/archive/news990920/brief2.html?ct=37eb8a14>